

[Pressemeddelelse fra tandlægen.dk]

Tandlæge vil sætte fokus på overset folkesygdom

”Man undlader jo heller ikke at gå til lægen med en brækket arm, fordi det er pinligt,” påpeger tandlæge, som mistænker sociale medier for at spille en rolle på det voksende fænomen tandskam.

Tandlægeskræk er et velkendt fænomen blandt tandlæger og patienter. Faktisk oplever helt op mod 40 procent af den danske befolkning tandlægeskræk, viser tal fra Tandlægeforeningen. Men et andet – og langt mere overset – fænomen er tandskam. Et problem, som tandlæge og klinikejer af tandlægen.dk Nykøbing Falster og Sakskøbing Louise Vilhelmsdal ønsker at sætte øget fokus på.

Begrebet dækker over den skam, nogle patienter har over deres tænder. Tandskam kan skyldes alt fra ødelagte og manglende tænder til misfarvede eller skæve tænder og kan føre til, at man undgår at smile, trækker sig fra sociale sammenhænge eller i værste fald helt isolerer sig.

Louise Vilhelmsdal har gennem sine mere end 20 år som tandlæge oplevet en stigning i antallet af patienter, der skammer sig over deres tænder. En udvikling, der undrer hende:

– Som behandlere sidder vi ikke med en løftet pegefinger, når en patient har sygdom i tænder eller tandkød. Tværtimod tænker vi: Her er et problem, vi kan løse.

Hvorfor skammer vi os over vores tænder – men ikke over en brækket arm?

En mulig forklaring på tandskam er ifølge Louise Vilhelmsdal, at mange forbinder munden med noget intimt og privat, hvilket kan gøre det grænseoverskridende at skulle gabe op. Alligevel spørger hun sig selv om, hvorfor sygdom i tænderne opfattes som pinligt, når andre sygdomme ikke gør:

– Man undlader jo heller ikke at gå til lægen med en brækket arm, fordi det er pinligt, siger hun.

Tidligere blev tandskam ofte forbundet med socialt udsatte og manglende økonomi til at passe på sine tænder. Men sådan er det ikke længere. I sin dagligdag møder Louise Vilhelmsdal patienter på tværs af samfundslag, som oplever tandskam – også personer med helt almindelige tænder uden større behandlingsbehov. Hun peger på, at idealer på sociale medier kan spille en rolle i udviklingen:

– Vi bliver konstant mødt af det perfekte smil. Det kunstige er i høj grad blevet det normale, og det kan få flere til at føle, at deres naturlige tænder ikke er gode nok. Det er dog vigtigt at huske sig selv på, at det er mere normalt at have brug for professionel hjælp til at vedligeholde sit tandsæt, end det er normalt slet ikke at have brug for hjælp, fortæller Louise Vilhelmsdal.

Tandskam er blevet en hjertesag

Til trods for at begrebet tandskam er nyt inden for forskning, er problemstillingen velkendt i praksis blandt behandlere:

– Vi oplever hver uge patienter, der har udskudt eller helt undladt tandlægebesøget, fordi de er flove og bange for at vise deres tænder. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi som fagpersoner er med til at skabe opmærksomhed omkring problemet, siger Louise Vilhelmsdal.

Den oversete folkesygdom er også med tiden blevet en personlig hjertesag for Louise Vilhelmsdal:

– Det gør ondt at opleve, både som fagperson og menneske, at patienter ikke søger hjælp, fordi de skammer sig. Men før vi kan nedbryde det tabu, det er for nogen, skal vi turde tale højt og åbent om det.

Selvom det kan virke som den nemmeste løsning at blive væk fra tandlægen, fordi man er flov over sine tænder, kan det på sigt få større konsekvenser for ens generelle helbred, såvel som det kan påvirke ens livskvalitet. Det kan blive begyndelsen på en ond spiral, der er svær at bryde:

– Jeg har haft patienter, der skjuler deres tænder, når de taler, og andre, der isolerer sig. Jeg har også mødt patienter, der er endt i arbejdsløshed og skilsmisse, fordi de simpelthen har været så flove over deres tænder og bange for at søge hjælp. Det bliver en ond spiral, der har konsekvenser for patientens helbred og sociale liv, og det er forfærdeligt at overvære, udtaler siger Louise Vilhelmsdal.

Derfor har Louise Vilhelmsdal også en klar opfordring til dem, der oplever tandskam:

– Der er ingen grund til at være flov over sine tænder. Vi er vant til at hjælpe, og der er ikke det, vi ikke har set før. Tøv ikke med at kontakte din tandklinik og fortæl dem, hvordan du har det. Så kan I sammen finde en løsning.

Tandlægen.dk står i dag bag 43 klinikker fordelt over hele Danmark med mere end 800 medarbejdere i alt. Læs mere på www.tandlægen.dk

Faktaboks: Begrebet tandskam har for alvor fået opmærksomhed i slutningen af 2025 i forbindelse med forsknings- og udviklingsprojektet *Sund Mund Hele Livet*. Projektet omhandler oral sundhed i den danske ældrepleje og ledes af Esben Boeskov Øzhayat, lektor ved Odontologisk Institut på Københavns Universitet.